

ZARZĄDZENIE

Dnia 17 czerwca 2024 r.

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 95 n ustawy z dnia 26 maja 1982 r.
prawo o adwokaturze

**stwierdzić, że brak jest podstaw do wznowienia z urzędu
postępowania prawomocnie zakończonego wobec A. K.
postanowieniem Sądu Najwyższego z 13 października 2022 r. w
sprawie o sygn. akt II ZK 62/22**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z 13 października 2022 r. w sprawie o sygn. akt II ZK 62/22 oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację obrońcy obwinionej A. K. od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 12 grudnia 2020 r., sygn. akt [...], utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 20 listopada 2019 r., sygn. akt [...].

Pismem z dnia 22 listopada 2022 r. obwiniona A. K. złożyła wniosek o wznowienie z urzędu tego postępowania prowadzonego przed Sądem Najwyższym, sygnalizując zaistnienie w powołanym wyżej postanowieniu uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającego na: rozpoznaniu sprawy przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej, która nie miała do tego legitymacji oraz nienależytej obsadzie sądu, gdyż zapadło ono na posiedzeniu w składzie jednoosobowym, podczas gdy sprawa winna podlegać rozpoznaniu na rozprawie w składzie trzech sędziów, co pozbawiło ją prawa do obrony.

Zarządzeniem z dnia 20 stycznia 2023 r. obwiniona została wezwana do uzupełniania braków formalnych wniosku o wznowienie postępowania poprzez sporządzenie i podpisanie tegoż wniosku przez adwokata lub radcę prawnego,

albowiem z uwagi na oddalenie kasacji w sprawie II ZK 62/22 kara 18 miesięcy zawieszenia w czynnościach zawodowych, orzeczona prawomocnym orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] stała się wykonalna.

Wymienione braki formalne zostały uzupełnione poprzez złożenie wniosku o wznowienie postępowania z dnia 6 lutego 2023 r. przez obrońcę z wyboru obwinionej - adw. M. W., który jako podstawę wniosku wskazał art. 540 § 1 i 3 k.p.k. i art. 542 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 91d pkt 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze. Obrońca w uzasadnieniu wniosku wskazał, że prawo do obrony, jako naczelną zasadą postępowania karnego, nie może być ograniczone przez niewłaściwe zastosowanie przepisów ustawy, w tym przypadku art. 91 ust 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności przez jednolite rozstrzygnięcia ETPCz w przedmiocie nieuznawania Izby Odpowiedzialności Zawodowej za sąd oraz art. 91d pkt 3 ustawy Prawo o adwokaturze, nakazującemu rozpoznanie sprawy w składzie trzyosobowym na rozprawie, a nie na posiedzeniu niejawnym jednoosobowo, jak miało miejsce w przedmiotowej sprawie, skutkiem czego obwiniona nie miała możliwości rozpoznania jej sprawy dyscyplinarnej przed niezawisłym sądem, a jedynie przed organami samorządu adwokackiego.

Zdaniem wnioskującego wybór sędziów do nowej Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego zmusza do stwierdzenia, że wyłoniony w ten sposób „sąd” nie spełnia wymogu „ustanowienia ustawą”. Autor wniosku wyraził także pogląd, iż doszło do naruszenia prawa przez to, że kasacja została rozpoznana przez „Izbę niemającą legitymacji i w sposób sprzeczny z ustawą”, ale także przez to, że sąd II instancji, przekazując akta sprawy do rozpoznania w postępowaniu kasacyjnym, zaadresował je do Izby Karnej, wymieniając jako adresata SSN Michała Laskowskiego, jednak ta korespondencja nigdy do adresata nie dotarła, gdyż została przejęta przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej.

Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego obrońca obwinionej uznał za konieczny, aby w pełni zostało zrealizowane prawo obwinionej do aktywnego uczestniczenia w postępowaniu, w tym prawo do ustosunkowania się co do całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, jaki stanowi podstawę rozstrzygnięcia Sądu.

Analiza całości akt sprawy oraz obowiązującego prawa w zakresie wskazanym we wniosku pozwala na stwierdzenie, że okoliczności podniesione przez obrońcę w powołanym wyżej piśmie nie uzasadniają wznowienia postępowania w sprawie II ZK 62/22 z urzędu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że wznowienie postępowania z urzędu możliwe jest jedynie wtedy, gdy ujawniło się jedno z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. i to pod warunkiem, że nie były one przedmiotem postępowania w trybie kasacji (art. 542 § 3 i 4 k.p.k.). Dlatego też wniosek strony o wznowienie postępowania, w którym wskazuje ona na uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k., interpretować należy wyłącznie jako inicjatywę - wyrażoną w art. 9 § 2 k.p.k. - rozważenia przez sąd możliwości wznowienia postępowania z urzędu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 października 2018 r., III KO 106/18, LEX nr 2572697; z dnia 30 listopada 2016 r., V KO 83/16, LEX nr 2178684; postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 66/16, LEX nr 2166384).

Przede wszystkim należy wskazać, że wprowadzie zgodnie z treścią art. 91d ust. 3 Prawa o adwokaturze wynika, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów, jednakże przepisu tego nie należy odczytywać w oderwaniu od całości ustawy. Zgodnie przecież z treścią art. 95 pkt 1 Prawa o adwokaturze do postępowania dyscyplinarnego w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, a zatem te przepisy, które dotyczą trybu rozpoznania kasacji, czyli także w zakresie składu Sądu Najwyższego, w jakim kasacja ma być rozpoznana. Treść art. 534 § 1 k.p.k. stanowi z kolei, że jeżeli ustawa nie wymaga wydania wyroku, Sąd Najwyższy orzeka jednoosobowo, chyba że Prezes Sądu Najwyższego zarządzi rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów. W sytuacji zatem, kiedy kasacja jest rozpoznawana na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., a więc kiedy może dojść do jej oddalenia jako oczywiście bezzasadnej, względnie do skierowania sprawy do rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. lub na rozprawie, zasadą jest orzekanie w składzie jednego sędziego. Taka sytuacja miała miejsce w sprawie II ZK 62/22, gdyż nie wydano zarządzenia o jej rozpoznaniu na posiedzeniu w składzie trzech sędziów.

Podsumowując ten wątek, treść art. 91d ust. 3 Prawa o adwokaturze należy odczytywać jako regulację składu Sądu Najwyższego orzekającego na rozprawie, nie zaś jako regulację nakładającą obowiązek rozpoznania kasacji na rozprawie w każdym wypadku. W sytuacji, kiedy nie ma podstaw do twierdzenia, że regulacja z art. 91d ust. 3 Prawa o adwokaturze stanowi wyraźne wykluczenie stosowania art. 535 § 3 k.p.k., nie sposób uznać, by orzekaniu w sprawie II ZK 62/22 towarzyszyła powołana przez obrońcę bezwzględna przyczyna odwoławcza.

Kolejno, nie można uznać, by doszło w tej sprawie do orzekania przez sąd nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., podobnie jak brak jest podstaw do przyjęcia przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. Z analizy akt sprawy II ZK 62/22 wynika, że rozpoznawał kasację sędzia Sądu Najwyższego Wiesław Koziół, powołany do orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego od 1999 r. Oznacza to, że fakt orzekania przez tego sędziego nie może być uznany za bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 1 lub 2 k.p.k. i w rezultacie skutkować wznowieniem postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., II ZIZ 14/23).

Wnioskujący powołuje się także we wniosku na naruszenie prawa do obrony obwinionej, jednakże naruszenie to wiąże tylko i wyłącznie z wystąpieniem, jego zdaniem, bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Z uwagi na to, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym takie uchybienia nie wystąpiły, to należy pominąć w rozważaniach ewentualne naruszenie prawa do obrony.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić brak podstaw określonych w art. 542 § 3 k.p.k. do wznowienia postępowania z urzędu.

[M. T.]

[ms]

